II

(Πράξεις για την ισχύ των οποίων δεν απαιτείται δημοσίευση)

ΕΠΙΤΡΟΠΗ

ΑΠΟΦΑΣΗ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ

της 28ης Ιουλίου 1999

σχετικά με την κρατική ενίσχυση που χορήγησε η Ομοσπονδιακή Δημοκρατία της Γερμανίας στην Pittler/Tornos Werkzeugmaschinen GmbH

[κοινοποιηθείσα υπό τον αριθμό Ε(1999) 3025]

(Το κείμενο στη γερμανική γλώσσα είναι το μόνο αυθεντικό)

(Κείμενο που παρουσιάζει ενδιαφέρον για τον ΕΟΧ)

(2000/211/ΕΚ)

Η ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΤΩΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΩΝ ΚΟΙΝΟΤΗΤΩΝ,

Έχοντας υπόψη:

τη συνθήκη για την ίδρυση της Ευρωπαϊκής Κοινότητας, και ιδίως το άρθρο 88 παράγραφος 2 πρώτο εδάφιο,

τη συμφωνία για τον Ευρωπαϊκό Οικονομικό Χώρο, και ιδίως το άρθρο 62 παράγραφος 1 στοιχείο α),

αφού κάλεσε τους ενδιαφερόμενους να υποβάλουν τις παρατηρήσεις τους σύμφωνα με τα εν λόγω άρθρα και έχοντας υπόψη τις παρατηρήσεις αυτές,

Εκτιμώντας τα ακόλουθα:

I. ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ

(1) Με επιστολή της 10ης Απριλίου 1997, η Γερμανία γνωστοποίησε στην Επιτροπή, σύμφωνα με το άρθρο 88 παράγραφος 3 της συνθήκης ΕΚ, την αναδιάρθρωση της Pittler/Tornos Werkzeugmaschinen GmbH (Pittler/Tornos). Με επιστολές της 28ης Μαΐου και της 5ης Αυγούστου 1997, η Επιτροπή ζήτησε συμπληρωματικές πληροφορίες που υποβλήθηκαν με επιστολές της 9ης Ιουλίου και της 17ης Σεπτεμβρίου1997. Πρόσθετες πληροφορίες υποβλήθηκαν στις 27 Οκτωβρίου1997.

(2) Με επιστολή της 17ης Δεκεμβρίου 1997, η Επιτροπή ενημέρωσε τη Γερμανία για την απόφασή της να κινήσει τη διαδικασία που προβλέπεται στο άρθρο 88 παράγραφος 2 της συνθήκης ΕΚ. Κατά την κίνηση της διαδικασίας η Επιτροπή δεν προσδιόρισε το συνολικό ποσό της ενίσχυσης που έλαβε η Pittler/Tornos, διότι οι σχετικές πληροφορίες που υπέβαλε η Γερμανία ήταν ελλιπείς και διότι δεν διευκρινίστηκε εάν ορισμένα μέτρα ενίσχυσης είχαν εφαρμοστεί βάσει εγκεκριμένων καθεστώτων ή εάν επρόκειτο να χορηγηθεί πρόσθετη ενίσχυση στο μέλλον.

(3) Η απόφαση της Επιτροπής να κινήσει τη διαδικασία δημοσιεύτηκε στην *Επίσημη Εφημερίδα των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων* [1]. Η Επιτροπή κάλεσε τους ενδιαφερόμενους να υποβάλουν τις παρατηρήσεις τους σχετικά με την εν λόγω ενίσχυση.

(4) Η Επιτροπή έλαβε παρατηρήσεις από έναν ενδιαφερόμενο. Οι παρατηρήσεις αυτές διαβιβάστηκαν στη Γερμανία, η οποία απάντησε με επιστολή της 2ας Φεβρουαρίου 1999 (παρελήφθη στις 4 Φεβρουαρίου).

(5) Με επιστολές της 29ης Δεκεμβρίου 1998 (παρελήφθη στις 5 Ιανουαρίου 1999) και της 4ης Μαΐου 1999 (παρελήφθη στις 5 Μαΐου 1999), η Γερμανία υπέβαλε πρόσθετες πληροφορίες.

[1] ΕΕ C 361 της 24.11.1998, σ. 4.

(6) Με επιστολή της 25ης Μαΐου 1999, η Επιτροπή ζήτησε να της γνωστοποιηθεί το ακριβές ύψος της χορηγηθείσας ενίσχυσης. Η Γερμανία απάντησε με επιστολές της 1ης Ιουλίου 1999 (παρελήφθη στις 2 Ιουλίου) και της 20ής Ιουλίου 1999 (παρελήφθη αυθημερόν).

II. ΛΕΠΤΟΜΕΡΗΣ ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΤΗΣ ΕΝΙΣΧΥΣΗΣ

Α. **Περιγραφή της Pittler/Tornos**

(7) Η Pittler/Tornos ασκεί δραστηριότητες στον τομέα των τόρνων πολλαπλών ατράκτων, οι οποίοι χρησιμοποιούνται για την παραγωγή μεταλλικών συστατικών στοιχείων υψηλής ακρίβειας για βιομηχανίες όπως η αυτοκινητοβιομηχανία.

(8) Η Pittler/Tornos είναι ΜΜΕ με 130 εργαζομένους (το 1996). Είναι εγκατεστημένη στο νέο γερμανικό ομόσπονδο κράτος της Σαξονίας, περιοχή που χαρακτηρίζεται από υψηλή ανεργία και είναι επιλέξιμη για τη χορήγηση περιφερειακών ενισχύσεων. Το 1996 ο κύκλος εργασιών της άγγιξε τα 9 εκατομμύρια γερμανικά μάρκα. Ιδιωτικοποιήθηκε στις 9 Αυγούστου 1991. Την 1η Νοεμβρίου 1995 το τοπικό δικαστήριο [Amtsgericht] της Λειψίας κίνησε διαδικασία αφερεγγυότητας (Gesamtvollstreckung) κατά της Pittler/Tornos. Την 1η Ιανουαρίου 1996 συστάθηκε η νέα εταιρεία Pittler/Tornos Werkzeugmaschinen υπό μορφή Auffauggesellschaft.

(9) Κατά τη διάρκεια του 1998 ξεκίνησαν διαπραγματεύσεις με έναν νέο δυνητικό επενδυτή που σχεδίαζε να καταρτίσει σχέδιο αναδιάρθρωσης μέχρι το τέλος Μαρτίου 1999. Η BvS (διάδοχος της υπηρεσίας ιδιωτικοποιήσεων Treuhand) εκτίμησε ότι η νέα εταιρεία θα χρειαζόταν στο πλαίσιο αυτό πρόσθετη ενίσχυση ύψους έως 9,3 εκατομμύρια γερμανικά μάρκα. Επιπλέον, θεωρήθηκε αναγκαίο να διαγραφούν οι υφιστάμενες απαιτήσεις και να χορηγηθούν εγγυήσεις ύψους 28,9 εκατομμύρια γερμανικά μάρκα. Με επιστολή της 4ης Μαΐου 1999, η Γερμανία γνωστοποίησε στην Επιτροπή ότι ο δυνητικός επενδυτής αποφάσισε να μην αναλάβει την Pittler/Tornos και, ως εκ τούτου, η εταιρεία αναγκάστηκε να ζητήσει την κίνηση διαδικασίας αφερεγγυότητας.

Β. **Περιγραφή της αναδιάρθρωσης**

(10) Δεν έχει υποβληθεί συγκροτημένο σχέδιο αναδιάρθρωσης, καθότι δεν βρέθηκε ιδιώτης επενδυτής για την Pittler/Tornos. Η Γερμανία περιέγραψε απλώς διάφορα μέτρα αναδιάρθρωσης, χωρίς όμως να αναφέρει το κόστος που συνεπάγονται.

(11) Με επιστολή της 1ης Ιουλίου 1999, η Γερμανία υπέβαλε την ακόλουθη κατάσταση με τα χρηματοοικονομικά μέτρα που ελήφθησαν για να δοθεί μια νέα ευκαιρία στην Pittler/Tornos:

Μέτρο ενίσχυσης	Εγκριθέν ποσό γερμανικά μάρκα	Καταβληθέν ποσό γερμανικά μάρκα	Έτος
Δάνειο της BvS	4 000 000	4 000 000	1995
Επιχορήγηση ρευστότητας της BvS	3 000 000	3 000 000	1996
Δάνειο της Sächsische Landesbank [1]	22 000 000	20 000 000	1996/97
Αδρανής συμμετοχή στο κεφάλαιο	2 200 000	2 200 000	1996
Κεφάλαια βάσει του κοινού καθεστώτος ομοσπονδιακής κυβέρνησης/ομόσπονδων κρατών	2 969 000	1 816 000	1997
Επενδυτική επιχορήγηση	42 280	42 280	1996/97
Εξάλειψη εμπράγματων βαρών επί ακινήτων από το ομόσπονδο κράτος της Σαξονίας	1 800 000	1 800 000	1999

[1] Η αποπληρωμή του δανείου αυτού εξασφαλίστηκε εν μέρει βάσει του κανονισμού περί εγγυήσεων (Bürgschaftsrichtlinie) του ομόσπονδου κράτους της Σαξονίας και με εγγραφή εμπράγματου βάρους επί ακινήτων υπέρ της BvS (βλέπε κατωτέρω).

Γ. **Ανάλυση της αγοράς**

(12) Η Pittler/Tornos ασκεί δραστηριότητες στον τομέα των εργαλειομηχανών (κατεργασία μετάλλων). Η ύφεση που έφθασε στο απόγειό της το 1993 έπληξε ιδιαίτερα σοβαρά τη μεταποιητική βιομηχανία της ΕΕ. Η συρρίκνωση των κερδών και η πλεονάζουσα παραγωγική ικανότητα οδήγησαν σε κάμψη των επενδύσεων και οι κατασκευαστές εργαλειομηχανών της ΕΕ γνώρισαν τη χειρότερη ύφεση μετά τον δεύτερο παγκόσμιο πόλεμο. Κατόπιν της γενικής ανάκαμψης της ευρωπαϊκής οικονομίας, το 1994 οι νέες παραγγελίες

εργαλειομηχανών που ανέλαβαν οι περισσότεροι ευρωπαίοι παραγωγοί παρουσίασαν διψήφια ποσοστά ανάπτυξης και η εν λόγω δυναμική ανοδική πορεία συνεχίστηκε μέχρι τα μέσα του 1995. Υπολογίζεται ότι η μέση ετήσια αύξηση της παραγωγής κυμάνθηκε το 1996 μεταξύ του 5 % και του 10 %. Αναμενόταν ότι οι οικονομικές συνθήκες θα παρέμεναν ευνοϊκές και μετά το 1996 και ότι η ζήτηση εργαλειομηχανών θα αυξανόταν μεσοπρόθεσμα [2].

(13) Ο τομέας των εργαλειομηχανών της ΕΕ διαδραματίζει επί μακρόν σημαντικό ρόλο στο διεθνές εμπόριο. Παρά την εμφάνιση νέων ανταγωνιστών στην αγορά, για παράδειγμα των Ιαπώνων στη δεκαετία του 1970 και του 1980 και των Νέων Βιομηχανικών Χωρών της Ασίας στις δεκαετίες του 1980 και του 1990, τα δεκαπέντε κράτη μέλη της ΕΕ υπερασπίστηκαν επιτυχώς το μερίδιό τους στο διεθνές εμπόριο. Σε διεθνές επίπεδο, η ΕΕ είναι ο σημαντικότερος κατασκευαστής εργαλειομηχανών και το 1995 παρήγαγε το 38 % της παγκόσμιας παραγωγής. Στη δεύτερη θέση βρίσκεται η Ιαπωνία με 25 %, σε μεγάλη απόσταση από τις ΗΠΑ που παράγουν το 13 %. Η ΕΕ αποτελεί τη μεγαλύτερη ενιαία αγορά εργαλειομηχανών. Οι ξένοι κατασκευαστές, οι υποίοι κατέχουν περίπου το ένα πέμπτο της αγοράς, δεν αντιμετωπίζουν ιδιαίτερα σημαντικούς εμπορικούς φραγμούς. Ωστόσο, τα δεκαπέντε κράτη μέλη παρουσιάζουν σταθερά υψηλό εμπορικό πλεόνασμα όσον αφορά τις συναλλαγές με τον υπόλοιπο κόσμο στον τομέα των εργαλειομηχανών. Λαμβανομένου υπόψη του μεγέθους της εσωτερικής αγοράς, το γεγονός ότι το ποσοστό εξαγωγών ανέρχεται σε 38 % είναι αξιοπρόσεκτο και αποτελεί απόδειξη της διεθνούς ανταγωνιστικότητας του τομέα [2].

(14) Εργαλειομηχανές για την κατεργασία μετάλλων κατασκευάζονται σε ολόκληρη την Ευρώπη, αλλά σε ορισμένες χώρες παρατηρείται κάποια περιφερειακή συγκέντρωση. Οι επιχειρήσεις του εν λόγω τομέα είναι κατά κανόνα ΜΜΕ. Με κριτήριο τη μέση παραγωγική ικανότητα, η Pittler/Tornos είναι μάλλον μικρή επιχείρηση σε σύγκριση με τους κύριους ανταγωνιστές της. Οι κύριοι πελάτες του τομέα είναι εταιρείες κατασκευής μηχανημάτων, η αυτοκινητοβιομηχανία και οι κατασκευαστές ηλεκτρικών συσκευών. Μεταξύ των πελατών της Pittler/Tornos συγκαταλέγονται η Voklswagen, η Ford και διάφοροι προμηθευτές της αυτοκινητοβιομηχανίας.

III. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ ΤΩΝ ΕΝΔΙΑΦΕΡΟΜΕΝΩΝ

(15) Με επιστολή της 7ης Δεκεμβρίου 1998 (παρελήφθη στις 10 Δεκεμβρίου), η Επιτροπή έλαβε τις παρατηρήσεις μιας ενδιαφερόμενης επιχείρησης σχετικά με την κίνηση της διαδικασίας (Alfred H. Schütte GmbH & Co KG Werkzeugmaschinenfabrik). Οι παρατηρήσεις εστιάστηκαν σε δύο βασικά επιχειρήματα. Το πρώτο αφορά τη φθίνουσα πορεία και την πλεονάζουσα παραγωγική ικανότητα της αγοράς τόρνων πολλαπλών ατράκτων και το δεύτερο την υπερχρέωση της Pittler/Tornos, την απαρχαιωμένη τεχνολογία της και την αδυναμία της να διατηρήσει τη βιωσιμότητά της υπό κανονικές συνθήκες ανταγωνισμού.

IV. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ ΤΗΣ ΓΕΡΜΑΝΙΑΣ

(16) Οι παρατηρήσεις της Γερμανίας εστιάζονται σε τρία βασικά επιχειρήματα. Η Γερμανία ανέφερε ότι, πρώτον, στις αρχές του 1998 μια επιχείρηση εκδήλωσε ενδιαφέρον για την αγορά της Pittler/Tornos, η οποία ήταν η μοναδική εταιρεία που μπορούσε να παραγάγει σειρά προϊόντων παρόμοιων με τα προϊόντα της καταγγέλουσας και, συνεπώς, ήταν η μόνη που μπορούσε να την ανταγωνιστεί. Δεύτερον, εξέφρασε την αντίθεσή της στον ισχυρισμό της ενδιαφερόμενης εταιρείας ότι η αγορά τόρνων πολλαπλών ατράκτων πλήττεται από πλεονάζουσα παραγωγική ικανότητα και ακολουθεί φθίνουσα πορεία. Κατά την άποψη της Γερμανίας, η τεχνολογία πολλαπλών ατράκτων εξασφαλίζει υψηλή παραγωγικότητα και συνεπώς σημαντικά πλεονεκτήματα από πλευράς κόστους, ενώ τα προβλήματα που επικαλέστηκε η ενδιαφερόμενη προέκυψαν κυρίως από την ύφεση που παρατηρήθηκε στον τομέα κατασκευής μηχανημάτων κατά την περίοδο 1991-1994. Τρίτον, αμφισβήτησε τον ισχυρισμό της ενδιαφερόμενης σχετικά με τις εκτεταμένες απολύσεις και τη συνακόλουθη απώλεια τεχνογνωσίας από την Pittler/Tornos, επισημαίνονται ότι η εταιρεία συνεργάζεται σε συγκεκριμένα προγράμματα ΕΤΑ με τους βασικούς προμηθευτές της συστατικών στοιχείων και αδρανών υλικών, με το τεχνικό πανεπιστήμιο της Δρέσδης, με την εταιρεία Mannesmann, με το γραφείο ανάπτυξης Fehland και με την εταιρεία Sandvik.

V. ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

A. **Ύψος της προς έγκριση ενίσχυσης**

(17) Πρέπει να εξεταστεί ποια από τα προαναφερόμενα μέτρα αναδιάρθρωσης (μέρος II.B) αποτελούν ενίσχυση κατά την έννοια του άρθρου 87 παράγραφος 1 της συνθήκης ΕΚ και ποια έχουν ληφθεί βάσει εγκεκριμένων καθεστώτων.

[2] Πανόραμα της κοινοτικής βιομηχανίας 1997, NACE 29.4.

(18) Η αδρανής συμμετοχή στο κεφάλαιο (2,2 εκατομμύρια γερμανικά μάρκα), τα κεφάλαια που χορηγήθηκαν βάσει του κοινού καθεστώτος της ομοσπονδιακής κυβέρνησης και των ομόσπονδων κρατών (2,969 εκατομμύρια γερμανικά μάρκα) και η επενδυτική επιχορήγηση (42 280 γερμανικά μάρκα) χορηγήθηκαν βάσει εγκεκριμένων καθεστώτων ([3]) και δεν χρειάζεται έγκριση σε ατομική βάση στο πλαίσιο της παρούσας απόφασης.

(19) Πρέπει επίσης να εξεταστεί κατά πόσον οι εγγυήσεις και ασφάλειες για το δάνειο της Sichsische Landesbank ύψους 22 εκατομμυρίων γερμανικών μάρκων (το οποίο καλύφθηκε εν μέρει με εγγύηση του ομόσπονδου κράτους) πρέπει να θεωρηθούν ως ενίσχυση και κατά πόσον χρειάζεται έγκρισή τους στο πλαίσιο της παρούσας απόφασης. Το 1996 η Sächsische Landesbank χορήγησε αρχικό δάνειο ύψους 12 εκατομμυρίων γερμανικών μάρκων. Το δάνειο αυτό καλύφθηκε αρχικά με εγγύηση του ομόσπονδου κράτους ([4]) (65 %) και από μεταβίβαση εμπράγματου βάρους επί ακινήτων από την BvS στην Sächsische Landesbank (35 %). Το 1997 αποφασίστηκε αύξηση του δανείου κατά 10 εκατομμύρια γερμανικά μάρκα (εν τέλει η αύξηση ήταν μόνο 8 εκατομμύρια γερμανικά μάρκα και η αναλογία των μέσων εξασφάλισης άλλαξε: το καθεστώς εγγυήσεων του ομόσπονδου κράτους κάλυπτε πλέον το 80 % (δηλαδή 17,6 εκατομμύρια γερμανικά μάρκα) και το εμπράγματο βάρος κάλυπτε το 20 % (δηλαδή 4,4 εκατομμύρια γερμανικά μάρκα).

(20) Η Γερμανία υποστηρίζει ότι ένα μέρος του δανείου (το 80 %, δηλαδή 17,6 εκατομμύρια γερμανικά μάρκα) καλύφθηκε με εγγύηση χορηγηθείσα βάσει εγκεκριμένου καθεστώτος ([5]). Στην απόφασή της σχετικά με το μέτρο ενίσχυσης Ε 16/94, η Επιτροπή ορίζει τις προϋποθέσεις («κατάλληλα μέτρα») βάσει των οποίων μπορούν να χορηγηθούν εγγυήσεις από το ομόσπονδο κράτος της Σαξονίας ([6]). Στην απόφαση αναφέρεται ότι μόνο οι εγγυήσεις προς μεγάλες επιχειρήσεις πρέπει να κοινοποιούνται μεμονωμένα. Συνεπώς, συνάγεται ότι την εποχή εκείνη οι εγγυήσεις υπέρ ΜΜΕ όπως η Pittler/Tornos καλύπτονταν από ένα συγκεκριμένο καθεστώς (Ν 73/93 και Ε 16/94). Ωστόσο, μεταξύ των προϋποθέσεων αναφέρεται ότι μπορεί να χορηγηθεί εγγύηση μόνο στο πλαίσιο ενός συγκροτημένου σχεδίου αναδιάρθρωσης που εξασφαλίζει τη μακροπρόθεσμη βιωσιμότητα (σημείο 4) ή μόνον εφόσον οι προοπτικές επιτυχούς αναδιάρθρωσης είναι ανάλογες με τον κίνδυνο που εμπεριέχει η εγγύηση και τα καλυπτόμενα με ασφάλειες δάνεια θα αποπληρωθούν εντός συγκεκριμένης χρονικής περιόδου, προβλέποντας μια φυσιολογική οικονομική ανάπτυξη της εταιρείας (σημείο 5). Ωστόσο, καμία από τις προϋποθέσεις αυτές δεν συνέτρεχε στην περίπτωση της Pittler/Tornos: στο τέλος του 1995 η εταιρεία αναγκάστηκε να ζητήσει την κίνηση διαδικασίας αφερεγγυότητας (Gesamtvollstreckung), ενώ δεν βρέθηκε κανένας ιδιώτης επενδυτής κατά την περίοδο για την οποία είχαν χορηγηθεί τα δάνεια και οι εγγυήσεις. Συνεπώς, οι πιθανότητες αποκατάστασης της μακροπρόθεσμης βιωσιμότητας της εταιρείας και αποπληρωμής του δανείου ήταν πολύ περιορισμένες. Τούτο καταδεικνύεται από το γεγονός ότι την περίοδο κατά την οποία χορηγήθηκαν το δάνειο και η εγγύηση η εταιρεία παρουσίασε μεγάλες ζημίες (1995: ζημία 10 484 245 γερμανικών μάρκων επί κύκλου εργασιών ύψους 8 803 105 γερμανικών μάρκων· 1996: ζημία 6 193 100 γερμανικών μάρκων επί κύκλου εργασιών 13 282 000 γερμανικών μάρκων). Υπό τις συνθήκες αυτές, η αποπληρωμή του δανείου ύψους 22 εκατομμυρίων γερμανικών μάρκων και της εγγύησης ύψους 17,6 εκατομμυρίων γερμανικών μάρκων ήταν κάθε άλλο παρά βέβαιη, και ο κίνδυνος που εμπεριείχε η εγγύηση δεν ήταν ανάλογος με τις προοπτικές επιτυχίας της αναδιάρθρωσης. Κατά συνέπεια, μολονότι δεν απαιτείται κοινοποίηση των εγγυήσεων προς ΜΜΕ βάσει του κανονισμού περί εγγυήσεων του ομόσπονδου κράτους της Σαξονίας, οι εγγυήσεις υπέρ της Pittler/Tornos συνολικού ύψους 22 εκατομμυρίων γερμανικών μάρκων δεν καλύπτονταν από το εγκεκριμένο καθεστώς (Ν 73/93 και Ε 16/94) και, συνεπώς, χρήζουν έγκρισης σε ατομική βάση στο πλαίσιο της παρούσας απόφασης ([7]).

(21) Η αποπληρωμή του υπόλοιπου ποσού του δανείου (20 % δηλαδή 4,4 εκατομμυρίων γερμανικών μάρκων) εξασφαλίστηκε μέσω μεταβίβασης εμπράγματου βάρους επί ακινήτου από την BvS προς την Sächsische Landesbank. Εφόσον το μέτρο αυτό δεν λήφθηκε βάσει εγκεκριμένου καθεστώτος, αποτελεί επίσης

([3]) Τα καθεστώτα αυτά είναι: ο κανονισμός σχετικά με τη χορήγηση ενισχύσεων από το ταμείο ανασυγκρότησης του ομόσπονδου κράτους της Σαξονίας για την αναδιάρθρωση μικρομεσαίων βιομηχανικών επιχειρήσεων (Richtlinie über die Gewährung von Mitteln aus dem Konsolidierungsfonds des Freistaates Sachsen zur Umstukturierung kleiner und mittlerer Unternehmen der gewerblichen Wirtschaft) (N 117/95, N 767/95) και το 25ο γενικό σχέδιο για το κοινό καθεστώς της ομοσπονδιακής κυβέρνησης και των ομόσπονδων κρατών με στόχο τη βελτίωση της περιφερειακής οικονομικής διάρθρωσης (25. Rahmenplan Gemeinschaftsaufgabe zur Verbesserung der regionalen Wirtschaftsstrucktur) [C 37/96 (πρώην N 186/96)].

([4]) Κανονισμός περί εγγυήσεων του ομόσπονδου κράτους της Σαξονίας (Bürgschaftsrichtlinie des Freistaates Sachsen für die Wirtschaft, freien Berufe und die Land- und die Forstwirtschaft) (N 73/93, E 16/94 και C 19/95).

([5]) Βλέπε υποσημείωση 4.

([6]) Προτάθηκαν από την Επιτροπή στη Γερμανία, η οποία δεν διατύπωσε αντιρρήσεις (επιστολή ΕΒ 2-702002-ΕΒ 2 715065/2/8, της 23ης Φεβρουαρίου 1995, παρελήφθη στις 24 Φεβρουαρίου). Τα κριτήρια είναι συναφή με την παρούσα υπόθεση (σημεία 4 και 5 των προϋποθέσεων).

([7]) Κατά την κίνηση της διαδικασίας, η Επιτροπή εξέφρασε επιφυλάξεις σχετικά με το κατά πόσον η χορήγηση των εγγυήσεων ήταν σύμφωνη με τις προϋποθέσεις του εγκεκριμένου καθεστώτος (του κανονισμού περί εγγυήσεων του ομόσπονδου κράτους της Σαξονίας). Η εξέταση της τήρησης των προϋποθέσεων των καθεστώτων Ν 73/93 και Ε 16/94 όσον αφορά τη χορήγηση των εγγυήσεων αλληλεπικαλύπτεται με την εξέταση της ενίσχυσης βάσει του πλαισίου κανόνων για τις κρατικές ενισχύσεις διάσωσης και αναδιάρθρωσης προβληματικών επιχειρήσεων στο πλαίσιο της παρούσας απόφασης (βλέπε μέρος V.B, κατωτέρω), καθότι οι προϋποθέσεις έγκρισης είναι εν μέρει οι ίδιες. Εν προκειμένω ιδιαίτερη σημασία έχουν τα ακόλουθα κριτήρια: «το σχέδιο πρέπει να αποκαθιστά την ανταγωνιστικότητα της εταιρείας σε εύλογο χρονικό διάστημα» και «το σχέδιο αναδιάρθρωσης πρέπει να προσφέρει στην εταιρεία τη δυνατότητα να καλύψει όλα της τα έξοδα, συμπεριλαμβανομένης της απόσβεσης και των χρηματοοικονομικών επιβαρύνσεων» [Πλαίσιο κανόνων για τις κρατικές ενισχύσεις διάσωσης και αναδιάρθρωσης προβληματικών επιχειρήσεων (ΕΕ C 368 της 23.12.1994, σ. 12, σημείο 3.2.2 i))]. Τα κριτήρια αυτά εξετάζονται λεπτομερώς κατωτέρω και, όπως προαναφέρεται, δεν επληρούντο στην περίπτωση της Pittler/Tornos όταν χορηγήθηκε η εγγύηση.

ενίσχυση που θα εξεταστεί στο πλαίσιο της παρούσας απόφασης. Συνεπώς, όλες οι ασφάλειες του δανείου της Sächsische Landesbank (22 εκατομμύρια γερμανικά μάρκα) αποτελούν ενίσχυση κατά την έννοια του άρθρου 87 παράγραφος 1 της συνθήκης ΕΚ και η δυνατότητα έγκρισής τους θα εξεταστεί στο πλαίσιο της παρούσας απόφασης.

(22) Η εξάλειψη του εμπράγματου βάρους από το ομόσπονδο κράτος της Σαξονίας (1,8 εκατομμύρια γερμανικά μάρκα) πρέπει να εξεταστεί σε συνάρτηση με το δάνειο ύψους 22 εκατομμυρίων γερμανικών μάρκων που χορηγήθηκε από την Sächsische Landesbank. Όπως προαναφέρεται, την αποπληρωμή του δανείου εξασφαλίζουν η εγγύηση του ομόσπονδου κράτους (17,6 εκατομμύρια γερμανικά μάρκα) και η μεταβίβαση εμπράγματου βάρους από την BvS προς την Sächsische Landesbank (4,4 εκατομμύρια γερμανικά μάρκα). Μειώνοντας τις απαιτήσεις της για την εξασφάλιση των δανείων της, η Sächsische Landesbank αύξησε την πιθανότητα χορήγησης δανείων στην Pittler/Tornos απο άλλα χρηματοπιστωτικά ιδρύματα. Ως εκ τούτου, ποσό ύψους 1,8 εκατομμυρίων γερμανικών μάρκων από τα δάνεια που χορήγησε η Sächsische Landesbank δεν καλύπτονταν πλέον από ασφάλειες. Το ποσό αυτό πρέπει να θεωρηθεί ως ενίσχυση κατά την έννοια του άρθρου 87 παράγραφος 1 της συνθήκης ΕΚ, καθότι την εποχή εκείνη η Pittler/Tornos έπρεπε να χαρακτηριστεί ως προβληματική επιχείρηση και, συνεπώς, η αποπληρωμή των δανείων ήταν αμφίβολη ([8]).

(23) Κατά συνέπεια, πρέπει να εξεταστεί στο πλαίσιο της παρούσας απόφασης το συμβιβάσιμο των ακόλουθων ad hoc μέτρων ενίσχυσης με την κοινή αγορά:

(σε γερμανικά μάρκα)

Δάνειο της BvS	4 000 000
Επιχορήγηση ρευστότητας της BvS	3 000 000
Δάνειο της Sächsische Landesbank	22 000 000
Εξάλειψη εμπράγματου βάρους από το ομόσπονδο κράτος της Σαξονίας	1 800 000
Σύνολο	30 800 000

Β. **Παρεκκλίσεις σχετικά με τη χορήγηση ενισχύσεων**

(24) Η νέα ενίσχυση της BvS και του ομόσπονδου κράτους της Σαξονίας κοινοποιήθηκε ως ενίσχυση αναδιάρθρωσης. Συνεπώς, η Επιτροπή πρέπει να εξετάσει ιδιαίτερα την παρέκκλιση που προβλέπεται στο άρθρο 87, παράγραφος 3, στοιχείο γ) της συνθήκης ΕΚ σχετικά με τις «ενισχύσεις για την προώθηση της αναπτύξεως ορισμένων οικονομικών δραστηριοτήτων ή οικονομικών περιοχών, εφόσον δεν αλλοιώνουν τους όρους των συναλλαγών κατά τρόπο που θα αντέκειτο προς το κοινό συμφέρον», δεδομένου ότι ο πρωταρχικός στόχος της ενίσχυσης εν προκειμένω είναι η αναδιάρθρωση μίας προβληματικής επιχείρησης. Οι ενισχύσεις αυτού του είδους μπορούν να θεωρηθούν συμβιβάσιμες με την κοινή αγορά, εφόσον ανταποκρίνονται στα κριτήρια του κοινοτικού πλαισίου κανόνων όσον αφορά τις κρατικές ενισχύσεις για τη διάσωση και την αναδιάρθρωση προβληματικών επιχειρήσεων ([9]).

(25) Το πρόβλημα με το κοινοτικό πλαίσιο για την αναδιάρθρωση είναι ότι συνήθως δεν εφαρμόζεται σε νεοσύστατες επιχειρήσεις οι οποίες αναλαμβάνουν ή ενοικιάζουν τις πάγιες εγκαταστάσεις της επιχείρησης για την οποία έχει κινηθεί διαδικασία αναγκαστικής εκκαθάρισης. Ωστόσο, είναι δυνατό να γίνουν εξαιρέσεις για τις επιχειρήσεις στα νέα γερμανικά ομόσπονδα κράτη, όπως η Pittler/Tornes, δεδομένου ότι η μετάβαση από μια οικονομία κεντρικού σχεδιασμού σε μια οικονομία αγοράς παρουσιάζει ιδιαίτερα προβλήματα, με χαρακτηριστικό παράδειγμα το χαμηλό ύψος των ιδίων κεφαλαίων τους. Τα προβλήματα αυτά μπορούν να δικαιολογήσουν το χαρακτηρισμό τους ως «προβληματικών». Λαμβάνοντας υπόψη την ειδική αυτή κατάσταση και τον ιδιαίτερο ρόλο της BvS στην εν λόγω διαδικασία αναδιάρθρωσης, είναι δυνατόν, σε ορισμένες περιπτώσεις, οι ενισχύσεις που χορηγούνται σε εταιρείες που εξαγοράζουν άλλες εταιρείες, για τις οποίες έχει κινηθεί διαδικασία αναγκαστικής εκκαθάρισης, να θεωρηθούν ως ενισχύσεις αναδιάρθρωσης. Στις περιπτώσεις αυτές οι ιδιώτες επενδυτές, οι οποίοι αναλαμβάνουν τη νεοσυσταθείσα επιχείρηση, πρέπει να καταβάλουν ένα σημαντικό ποσό για την αναδιάρθρωση. Ωστόσο, στην περίπτωση της Pittler/Tornos, δεν έχει βρεθεί μέχρι στιγμής επενδυτής. Κατά συνέπεια, είναι αμφίβολο εάν οι ενισχύσεις υπέρ της Pittler/Tornos μπορούν να θεωρηθούν ως ενισχύσεις αναδιάρθρωσης κατά την έννοια του κοινοτικού πλαισίου κανόνων. Οι αμφιβολίες αυτές ενισχύονται όταν εξεταστεί το πλαίσιο κανόνων.

([8]) Σύμφωνα με το σημείο 2.3 του κοινοτικού πλαισίου κανόνων για τις κρατικές ενισχύσεις διάσωσης και αναδιάρθρωσης προβληματικών επιχειρήσεων, η Επιτροπή τεκμαίρει την ύπαρξη κρατικής ενίσχυσης «όταν το κράτος χορηγεί ή εγγυάται κονδύλια προς μία εταιρεία η οποία είναι σε δύσκολη χρηματοοικονομική θέση». Καθότι η Sächsische Landesbank ανήκει στο κράτος, το τεκμήριο αυτό ισχύει για τα μη καλυπτόμενα με ασφάλειες δάνεια συνολικού ύψους 1,8 εκατομμυρίων γερμανικών μάρκων.

([9]) Βλέπει υποσημείωση 7.

(26) Για να εγκρίνει η Επιτροπή την ενίσχυση βάσει του εν λόγω πλαισίου κανόνων, το σχετικό σχέδιο αναδιάρθρωσης πρέπει να πληροί τις ακόλουθες προϋποθέσεις:

Σχέδιο αναδιάρθρωσης και αποκατάσταση της βιωσιμότητας

(27) Ο εκ των ων ουκ άνευ όρος για όλα τα σχέδια αναδιάρθρωσης είναι ότι πρέπει να αποκαθιστούν τη μακροπρόθεσμη βιωσιμότητα και υγεία της εταιρείας εντός εύλογου χρονικού διαστήματος και βάσει ρεαλιστικών υποθέσεων όσον αφορά τους μελλοντικούς όρους λειτουργίας. Το σχέδιο πρέπει να αποκαθιστά την ανταγωνιστικότητα της εταιρείας σε εύλογο χρονικό διάστημα. Για την εκπλήρωση του κριτηρίου βιωσιμότητας, το σχέδιο αναδιάρθρωσης θα πρέπει να προσφέρει στην εταιρεία τη δυνατότητα να καλύψει όλα της τα έξοδα, συμπεριλαμβανομένης της απόσβεσης και των χρηματοοικονομικών επιβαρύνσεων. Καταρχήν, ενίσχυση μπορεί να χορηγηθεί μόνο άπαξ.

(28) Όπως προαναφέρεται, δεν έχει υποβληθεί σχέδιο αναδιάρθρωσης της Pittler/Tornos. Τα μέτρα αναδιάρθρωσης που περιγράφονται στην κοινοποίηση είναι πολύ γενικά και μη συνεκτικά. Μολονότι η εταιρεία ανέπτυξε ένα προϊόν που αναμενόταν να είναι ανταγωνιστικό (με την «αναγέννηση» των τόρνων πολλαπλών ατράκτων οι γενικές συνθήκες της αγοράς φαίνεται ότι βελτιώθηκαν), δεν αποκόμισε κανένα εμπορικό κέρδος από την ανάπτυξή του. Τούτο καταδεικνύεται από το γεγονός ότι η εταιρεία υπέστη σημαντικές ζημίες, ύψους 10 484 245 γερμανικών μάρκων (επί κύκλου εγασιών 8 803 105 γερμανικών μάρκων) το 1995 και 6 193 000 γερμανικών μάρκων (επί κύκλου εργασιών 13 282 000 γερμανικών μάρκων) το 1996 ([10]). Το γεγονός ότι μια εταιρεία όπως η Pittler/Tornos δεν έχει βρει ακόμη στρατηγικό επενδυτή δείχνει ότι υπήρχαν βάσιμες αμφιβολίες ως προς τη μακροπρόθεσμη βιωσιμότητά της. Οι αμφιβολίες αυτές συζητήθηκαν όταν ξεκίνησε η έρευνα και επιβεβαιώθηκαν όταν η εταιρεία βρέθηκε σε κατάσταση αφερεγγυότητας το Μάιο του 1999.

(29) Δεδομένου ότι οι επιδόσεις της Pittler/Tornos δεν ήταν καθόλου ικανοποιητικές το 1995 και το 1996 (όπως προαναφέρεται, δεν υπάρχουν στοιχεία για το 1997 και το 1998), ήταν πολύ αμφίβολο κατά την περίοδο αυτή εάν θα μπορούσε η εταιρεία να καλύψει όλα τα έξοδά της (συμπεριλαμβανομένης της απόσβεσης και των χρηματοοικονομικών επιβαρύνσεων). Για παράδειγμα, ήταν απίθανο ότι η Pittler/Tornos θα ήταν σε θέση να αποπληρώσει το δάνειο της Sächsische Landesbank (το οποίο κάλυπτε εν μέρει η εγγύηση του ομόσπονδου κράτους) εντός συγκεκριμένης χρονικής περιόδου, καθότι η οικονομική της κατάσταση όχι μόνο δεν της επέτρεπε να αποπληρώσει τα δάνεια του παρελθόντος, αλλά καθιστούσε απαραίτητη τη λήψη και άλλων δανείων με κρατική χρηματοδότηση. Επιπλέον, χορηγήθηκαν και άλλες ενισχύσεις για να καταστεί δυνατή η εξακολούθηση της λειτουργίας μιας παρακμάζουσας επιχείρησης.

(30) Τα ανωτέρω οδηγούν την Επιτροπή στο συμπέρασμα ότι το σχέδιο αναδιάρθρωσης δεν είναι επαρκές για την αποκατάσταση της μακροπρόθεσμης βιωσιμότητας της εταιρείας και ότι η ίδια η εταιρεία δεν είναι πλέον βιώσιμη. Το σχέδιο αναδιάρθρωσης δεν προσέφερε στην εταιρεία τη δυνατότητα να καλύψει όλα της τα έξοδα, συμπεριλαμβανομένης της απόσβεσης και των χρηματοοικονομικών επιβαρύνσεων. Συνεπώς, η προϋπόθεση αυτή του πλαισίου κανόνων δεν πληρούται.

Αναλογικότητα της ενίσχυσης ως προς το κόστος και τα οφέλη της αναδιάρθρωσης

(31) Το ποσό και η ένταση της ενίσχυσης πρέπει να περιορίζονται στο ελάχιστο δυνατό που απαιτείται για να καταστεί δυνατή η αναδιάρθρωση και πρέπει να σχετίζονται με τα προβλεπόμενα οφέλη από κοινοτική άποψη. Κατά συνέπεια, οι αποδέκτες της ενίσχυσης θα πρέπει κανονικά να συμβάλουν στο σχέδιο αναδιάρθρωσης χρησιμοποιώντας ίδια κεφάλαια ή εξωτερικές εμπορικές πηγές χρηματοδότησης.

(32) Κανένας ιδιώτης επενδυτής δεν συνεισέφερε στην αναδιάρθρωση της εταιρείας. Ο διαχειριστής της διαδικασίας αφερεγγυότητας δεν είναι δυνατό να θεωρηθεί ιδιώτης επενδυτής κατά την έννοια του πλαισίου κανόνων. Όπως επιβεβαιώνεται στην κοινοποίηση της Γερμανίας, ο ρόλος του διαχειριστή είναι απλώς να εξασφαλίσει τη συνέχιση της λειτουργίας της επιχείρησης μέχρι να βρεθεί ιδιώτης επενδυτής. Επομένως, εφόσον δεν υπήρξε συνεισφορά ιδιώτη επενδυτή, η ανωτέρω προϋπόθεση του πλαισίου κανόνων δεν πληρούται.

VI. **ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ**

(33) Εξάγεται το συμπέρασμα ότι δεν έχει υποβληθεί συγκροτημένο σχέδιο αναδιάρθρωσης για την Pittler/Tornos και ότι η μακροπρόθεσμη βιωσιμότητα δεν είναι εξασφαλισμένη. Συνεπώς, η ενίσχυση δύναται να θεωρηθεί ως ένα αυστηρά προσωρινό χρηματοοικονομικό μέτρο με στόχο να διατηρηθεί η λειτουργία μιας αφερέγγυας επιχείρησης, γεγονός που δεν μπορεί πλέον να δικαιολογηθεί.

([10]) Τα οριστικά οικονομικά αποτελέσματα των ετών 1997 και 1998 δεν υποβλήθηκαν στην Επιτροπή. Έχοντας υπόψη την αφερεγγυότητα της εταιρείας το 1999, τις διαδοχικές αυξήσεις του δανείου της Sächsische Landesbank και άλλα μέτρα ενίσχυσης, είναι βάσιμο το συμπέρασμα ότι η επιχειρηματική κατάσταση της εταιρείας δεν βελτιώθηκε στο μεταξύ.

(34) Δεδομένου ότι αρκετές προϋποθέσεις του πλαισίου κανόνων δεν πληρούνται, η παρέκκλιση που προβλέπεται στο άρθρο 87 παράγραφος 3 στοιχείο γ) δεν μπορεί να εφαρμοστεί. Η Επιτροπή διαπιστώνει ότι η Γερμανία χορήγησε παράνομα ενίσχυση συνολικού ύψους 30,8 εκατομμυρίων γερμανικών μάρκων κατά παράβαση του άρθρου 88 παράγραφος 3 της συνθήκης ΕΚ.

ΕΞΕΔΩΣΕ ΤΗΝ ΠΑΡΟΥΣΑ ΑΠΟΦΑΣΗ:

Άρθρο 1

Η κρατική ενίσχυση συνολικού ύψους 15 747 789,94 ευρώ (30,8 εκατομμυρίων γερμανικών μάρκων) που χορήγησε η Γερμανία στην Pittler/Tornos Werkzeugmaschinen GmbH είναι ασυμβίβαστη με την κοινή αγορά σύμφωνα με το άρθρο 87 παράγραφος 1 της συνθήκης ΕΚ.

Άρθρο 2

1. Η Γερμανία λαμβάνει όλα τα αναγκαία μέτρα για την ανάκτηση από τον αποδέκτη της αναφερομένης στο άρθρο 1 ενίσχυσης.

2. Η ανάκτηση πραγματοποιείται σύμφωνα με τους κανόνες και τις διαδικασίες της γερμανικής νομοθεσίας. Επί των ανακτωμένων ποσών οφείλονται τόκοι από τον χρόνο κατά τον οποίο τέθηκαν στη διάθεση του δικαιούχου μέχρι την ανάκτησή τους. Οι τόκοι αυτοί υπολογίζονται με βάση το επιτόκιο αναφοράς που χρησιμοποιείται για τον υπολογισμό του καθαρού ισοδύναμου επιχορήγησης στο πλαίσιο των περιφερειακών ενισχύσεων.

Άρθρο 3

Η Γερμανία ενημερώνει την Επιτροπή εντός προθεσμίας δύο μηνών από την κοινοποίηση της παρούσας απόφασης, για τα μέτρα που έλαβε για την εφαρμογή της.

Άρθρο 4

Η παρούσα απόφαση απευθύνεται στην Ομοσπονδιακή Δημοκρατία της Γερμανίας.

Βρυξέλλες, 28 Ιουλίου 1999.

Για την Επιτροπή

Mario MONTI

Μέλος της Επιτροπής